

RAPORT FINAL DE CAZ
privind suspiciunea de plagiat a
domnului Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban
06 iulie 2016

La 18 aprilie 2016, Comisia de Etică a fost sesizată în legătură cu comiterea de către domnul Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban a cinci cazuri de plagiat care privesc cartea sa, *Ideea de revoluție la români*, Editura Sitech, Craiova, 2010 și articolele *Diplomația românească și sfârșitul crizei politice din Italia în ultimul deceniu al secolului al XIX-lea*, publicat în Analele Universității din Craiova, seria Istorie, Nr. 1/2011 și *Proclamarea Regatului României în viziunea diplomației italiene și europene*, publicat în Analele Universității din Craiova, seria Istorie, Nr. 1/2010, precum și a unui caz de autoplăgiat care privește articolul *România și Italia în relațiile internaționale. Aderarea Italiei la Tratatul din 30 octombrie 1883 în lumina documentelor diplomatice*, publicat în Analele Universității din Craiova, seria Istorie, Nr. 1/2012.

Întrucât faptele sesizate privesc încălcarea dreptului de proprietate intelectuală de către un cadru didactic, Comisia a decis, în conformitate cu prevederile Cap. III, pct. 9, alin. ult. din Codul de Etică și Deontologie Profesională al Universității din Craiova, numirea unor specialiști din domeniul istoriei pentru a evalua caracterul și gravitatea faptelor imputate.

În acest sens, Comisia cu adresa nr. 2430/20.04.2016 a solicitat Rectorului Universității sprijinul în identificarea a trei specialiști din domeniul istoriei pentru a se pronunța în legătură cu suspiciunile de plagiat. Dând curs solicitării, domnul Rector a ales trei personalități de pe lista Comisiei de Istorie și Studii Culturale din cadrul Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU), cărora le-a adresat invitația de a se pronunța ca experți independenți în legătură cu suspiciunile de plagiat și autoplăgiat de care este acuzat domnul Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban. În finalul adresei (redactată în prealabil de către un membru al Comisiei de Etică), s-a menționat: "În cazul în care vă arătați disponibilitatea de a participa la lucrările acestei comisii veți primi documentația atașată petiției". Doi dintre membrii CNATDCU au acceptat invitația, respectiv domnul Prof. univ. dr. Ioan Bolovan, de la Universitatea "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca, vicepreședintele Comisiei de istorie și studii culturale, care a trimis raportul său la 28 aprilie 2016, și domnul Prof. univ. dr. Alexandru-Florin Platon, de la

Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, care a trimis raportul la 10 mai 2016. Pentru a se completa numărul de trei experți independenți, domnul Rector a adresat o invitație, care a fost acceptată, domnului Cercet. șt. I dr. Lucian Nastasă-Kovács, director al Institutului de Istorie "George Barițiu" al Academiei Române și director al Școlii Doctorale de Relații Internaționale și Studii de Securitate din cadrul Universității "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca, domnia-sa trimițând raportul la data de 2 mai 2016.

Cei trei experți independenți au fost recuzați de domnul Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban pentru presupusă lipsă de obiectivitate, deoarece s-ar afla în raporturi apropiate cu unul dintre contracandidații săi la concursul pentru selectarea Decanului. În motivarea cererii a invocat că domnul Prof. univ. dr. Alexandru-Florin Platon este cadru didactic la facultatea pe care a absolvit-o contracandidatul, domnul Prof. univ. dr. Ioan Bolovan a făcut parte din comisia pentru susținerea publică a abilitării contracandidatului, iar domnul Cercet. Șt. I Lucian Nastasă-Kovács ar fi colaborat pe linie profesională cu contracandidatul (Dosar, fila 27).

În ședința din 12 mai 2016, Comisia de Etică a invalidat rapoartele întocmite de cei trei experți independenți, cu motivarea că desemnarea lor a fost nelegală, întrucât a fost făcută de către o persoană care nu avea calitatea de membru al Comisiei și a decis numirea ca experți independenți, fără a mai aștepta confirmarea acceptării, a domnilor Prof. univ. dr. Toader Nicoară, de la Universitatea "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca, Prof. univ. dr. Sorin Șipoș de la Universitatea din Oradea și Dr. Hab. Marius Rotar, CP I în cadrul Universității "1 Decembrie 1918" din Alba-Iulia.

În urma expirării mandatului membrilor Comisiei de Etică, la 31 mai 2016 s-a întrunit Comisia în noua componență, în vederea stabilirii structurilor organizatorice. În ședința din 7 iunie 2016, noii membri ai Comisiei au luat cunoștință de stadiul cercetărilor în cauza referitoare la suspiciunile de plagiat de care este învinuit domnul Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban și au hotărât reînnoirea adreselor în vederea înaintării rapoartelor către experții independenți desemnați la 12 mai 2016. La 14 iunie 2016, s-au primit rapoartele întocmite de domnul Prof. univ. dr. Toader Nicoară și de domnul Dr. hab. Marius Rotar, în timp ce domnul Prof. univ. dr. Sorin Șipoș a comunicat că nu poate accepta invitația de a face parte din comisia de experți.

În aceste condiții, în ședința din 15 iunie 2016, a fost invitat domnul Rector al Universității din Craiova pentru a explica în detaliu împrejurările în care a semnat adresele prin care au fost invitați să facă parte din comisia de experți domnii Prof. univ. dr. Ioan Bolovan, Prof. univ. dr. Alexandru-Florin Platon și Cercet. Șt. I Lucian Nastasă-Kovács, ale căror rapoarte au fost invalidate de către Comisia de Etică. Domnul Rector a relatat că fostul președinte al Comisiei l-a rugat verbal să sprijine Comisia pentru identificarea celor trei specialiști ce ar urma să facă parte din comisia de experți, întrucât prin prestigiul funcției sale, există mai multe șanse ca solicitarea să fie acceptată. Domnul Rector a fost de acord, solicitând însă și o adresă scrisă în acest sens. La 25 aprilie 2016, Rectorul a semnat invitațiile către specialiști, invitații redactate de doamna Anca Udrea, membră la acea dată, în Comisia de Etică.

Analizând informațiile comunicate de către domnul Rector, coroborate cu Procesul-Verbal al Comisiei din 20 aprilie 2016 (în care se consemnează că "Pentru identificarea specialiștilor ce urmează să fie numiți în comisia de specialitate Comisia de Etică solicită sprijinul conducerii Universității din Craiova"), cu adresa nr. 2040/20.04.2016 către Rectorat, și cu invitațiile nominale înregistrate sub nr. 2514/25.04.2016, redactate de un membru al Comisiei și semnate de Rector (destinate domnilor profesori Ioan Bolovan, Alexandru-Florin Platon și Lucian Nastasă-Kovács în care se solicită sprijinul "pentru a face parte din comisia de specialiști"), Comisia consideră că nu exista niciun motiv pentru invalidarea rapoartelor deoarece Rectorul nu a acționat în nume propriu, ci ca împuternicit al Comisiei. Motivarea invalidării, în sensul că "s-a solicitat Rectoratului doar sprijinul în identificarea specialiștilor", fără ca prin aceasta Comisia de Etică să delege desemnarea efectivă a specialiștilor, este contrazisă de o interpretare rezonabilă a demersurilor întreprinse în cauză.

Astfel, dacă ar fi fost vorba doar de identificarea unor specialiști, mai exact a unor nume, cum lasă a se înțelege motivarea lacunară a Procesului-Verbal din 12 mai 2016, din care Comisia să aleagă pe cei trei experți, nu ar fi fost nevoie de niciun sprijin care să implice autoritatea funcției Rectorului, chestiunea fiind extrem de simplă, la îndemâna oricărei persoane care ar fi accesat site-ul CNATDCU. În realitate, intenția cu care s-a adresat Comisia când a solicitat sprijinul Rectorului a fost una explicită, respectiv identificarea a exact trei persoane care să facă parte din comisia de specialiști. Aceeași intenție rezultă și din faptul că invitațiile nominale adresate profesorilor Ioan Bolovan, Alexandru-Florin Platon și Lucian Nastasă-Kovács au fost redactate de o membră a Comisiei de Etică ce îndeplinea și funcția de Consilier Juridic, prin urmare, în deplină cunoștință de cauză asupra consecințelor pe care le produceau invitațiile semnate de Rector. Pentru toate aceste considerente, Comisia a revenit asupra hotărârii consemnate în Procesul-Verbal din 12 mai 2016 și a validat rapoartele întocmite de domnul Prof. univ. dr. Ioan Bolvan, domnul Prof. univ. dr. Alexandru-Florin Platon și Cercet. Șt. I dr. Lucian Nastasă-Kovács.

Validarea celor trei rapoarte repune în discuție cererea de recuzare formulată la 12 mai 2016 de domnul Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban și rămasă fără obiect după invalidarea rapoartelor. Examinând motivele cererii, Comisia le consideră neîntemeiate și, în consecință, respinge cererea. Comisia consideră că împrejurarea că un contracandidat al domnului Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban la concursul pentru selectarea Decanului care ar avea influență asupra unora dintre autorii sesizării a absolvit facultatea în care este cadru didactic domnul Prof. univ. dr. Alexandru-Florin Platon precum și împrejurarea că l-a avut ca membru în comisia de susținere publică a abilitării pe domnul Prof. univ. dr. Ioan Bolovan, fapte incontestabile, nu pot fi de natură să pună sub semnul îndoielii obiectivitatea celor doi membri ai CNATDCU. Este de menționat că domnul Prof. univ. dr. Ioan Bolovan a făcut parte și din comisia de susținere publică a abilitării domnului Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban, comisie care nu i-a acordat însă abilitarea. În ceea ce privește alegația conform căreia, între contracandidatul domnului Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban și domnul Cercet. Șt. I Lucian Nastasă-Kovács ar exista raporturi de colaborare pe linie

profesională, în lipsa altor detalii semnificative pentru a aprecia eventual asupra stării de incompatibilitate în care s-ar fi putut afla, ea nu poate fi luată în considerare. Mai mult, rapoartele celor trei experți independenți a căror recuzare s-a solicitat nu diferă în esență de raportul întocmit de domnul Prof. univ. dr. Toader Nicoară, în privința căruia nu s-a formulat nicio cerere de recuzare.

În cauză, pe lângă sesizarea la care au fost anexate dovezile ce ar susține suspiciunile de plagiat, respectiv copii xerox ale lucrărilor domnului Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban incriminate a fi parțial plagiate și copii xerox ale lucrărilor pretins plagiate, au fost depuse rapoartele întocmite de experții independenți Ioan Bolovan, Alexandru-Florian Platon, Lucian Nastasă-Kovács, Marius Rotar și Toader Nicoară și probele în apărare constând în declarații ale domnului Alexandru Oșca, obiecțiuni la rapoartele experților independenți (depuse la 12 mai 2016, 24 iunie 2016 și 29 iunie 2016), Curriculum Vitae, Lista de lucrări și copia Cererii de finanțare a proiectului de grant intitulat "1989 – An decisiv în istoria Europei". Domnul Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban a fost audiat de Comisie la 12 mai 2016 și, la cerere, reaudiat la 24 iunie 2016.

Comisia a stabilit termenul de 30 iunie 2016 pentru soluționarea cauzei și a amânat pronunțarea pentru termenul de 6 iulie 2016.

Examinând cele 6 capete de acuzare din sesizarea adresată Comisiei de Etică, se constată următoarele:

1. În primul capăt de acuzare, autorii sesizării afirmă că domnul Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban a plagiat, copiind aproape în totalitate, paginile 33-36 din cartea sa *Ideea de revoluție la români*, din cartea domnului Nicolae Isar, *Istoria modernă a românilor. Partea I: 1774-1848*, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Editura Fundației România de Măine, București, 2005, p. 20-24.

Rapoartele experților independenți susțin această acuzare.

- Prof. univ. dr. Alexandru-Florin Platon: "apare limpede că paginile 33-36 din cartea *Ideea de revoluție la români*, Editura Sitech, Craiova, 2010 sînt identice cu paginile 20-24 ale cărții lui Nicoae Isar, *Istoria modernă a românilor ...* Dl. Șerban a preluat pasajele respective ..., *mot-à-mot*, fără semnele citării. Notele de subsol (34-39) puse (uneori cu greșeli flagrante) ... nu pot suplîni absența ghilimelelor din text și nu-l pot absolve pe autor de culpa plagiatului, de care se face vinovat ... În plus, prin modul în care își construiește aparatul critic, dl. Șerban arată că nu stăpînește nici principiile elementare ale redactării unui text științific".

- Prof. univ. dr. Ioan Bolovan: "Socotim că nu mai este necesar să reluăm punctual exemplele pe care reclamanții le-au depus, ele fiind suficient de elocvente".

- Cercet. Șt. I Dr. Lucian Nastasă-Kovács: "Analiza comparativă a lucrării lui Ionuț-Virgil Șerban, *Ideea de revoluție la români*, (Craiova, Editura Sitech, 2010) cu cea a lui Nicoae Isar, *Istoria modernă a românilor ...* indică în mod evident acțiunea de plagiat, camuflat prin sporadica citare a lucrării lui Isar. Uneori, acțiunea de a camufla furtul devine amuzantă ... paginile 33-35 ale lucrării lui Ionuț Șerban sunt

în bună parte preluate *ad litteram* din lucrarea lui Nicolae Isar, *Istoria modernă a românilor*. ... se vede clar că paginile 33-36 din *Ideea de revoluție* formează un corp compact de text preluat aproape integral, fără ghilimele, de la alt autor ... după cum se prezintă textul d-lui Șerban, acesta este lipsit de orice valoare științifică, fiind un soi de cârpeli din cartea lui Isar...”.

- Dr. hab. Marius Rotar: "... în anexa 1 dl. Ionuț Șerban citează lucrarea lui Nicolae Isar în repetate rânduri, dar preia o serie de pasaje din lucrarea acestuia, neutilizând ghilimele plus notele de subsol”.

- Prof. univ. dr. Toader Nicoară: "... în cazul supus atenției noastre constatăm că avem de-a face cu un *modus operandi*, cu o manieră de a proceda, la care autorul apelează repetat (vezi paragrafele numeroase din anexa I). A lua paragrafe întregi copiate *ad-litteram*, fără a schimba măcar un cuvânt sau o virgulă este cu totul condamnat, oriunde în lumea academică serioasă. O asemenea procedură, gen colaj sau compilație, pe care o întâlnim deseori în referatele pretins științifice ale elevilor de liceu și studenților din anul I, nu este nicidecum de admis la un cadru didactic cu titluri științifice serioase, care dimpotrivă, ar trebui să fie un exemplu de acribie științifică și etică universitară”.

În apărare, domnul Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban a susținut că pentru toate utilizările textelor din cartea domnului Nicolae Isar a folosit mijloacele cunoscute de citare, astfel încât se încadrează în dispozițiile art. 33, alin. (1), lit. b din Legea Nr. 8/1996. A mai invocat prevederile art. 9 ale aceleiași legi, după care ideile sunt exceptate de la protecția legală a dreptului de autor, ele putând fi utilizate liber dacă este menționat autorul, precum și ale art. 8 din Legea Nr. 8/1996, în conformitate cu care se acceptă ideea de operă derivată, creată plecând de la una sau mai multe opere preexistente, sub forma unei compilații de materiale protejate ori nu. Consideră, în concluzie, că nu se justifică acuzația de plagiat, nefiind întrunite condițiile art. 4, alin. (1), lit. d din Legea Nr. 206/2004, întrucât textele utilizate au trimiteri la sursele originale.

În urma analizei comparative a acuzațiilor de plagiat susținute de toate rapoartele celor cinci experți și a apărărilor formulate, Comisia respinge ca neîntemeiate susținerile domnului Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban, deoarece textele invocate din Legea Nr. 8/1996 privind drepturile de autor și drepturile conexe (art. 33, alin. (1), lit. b, art. 8 și art. 9) sunt inaplicabile în acest caz. Astfel:

Este adevărat că, potrivit prevederilor art. 9 lit. a din legea suscitată, ideile conținute într-o operă nu beneficiază de protecția legală a dreptului de autor oricare ar fi modul de preluare, de scriere, de explicare, sau de exprimare, dar în cazul analizat nu este vorba de preluarea unor idei, ci de preluarea *ad litteram* din cartea lui Nicolae Isar a unui "corp compact de text" care însumează patru pagini.

Este, de asemenea, adevărat că potrivit art. 8 lit. b din Legea nr. 8/1996, fără a prejudicia drepturile autorilor operelor originale, constituie obiect al dreptului de autor, operele derivate care au fost create plecând de la una sau mai multe opere preexistente, dar cartea domnului Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban, *Ideea de revoluție la români*, nu intră la niciunul din exemplele enumerate limitativ de textul respectiv, și anume enciclopedii și antologii, colecții sau compilații de materiale, nefiind deci o operă

derivată. Faptul că domnul Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban susține acum, oarecum ciudat în apărare, că lucrarea sa s-ar încadra în categoria compilației de materiale este mai degrabă, contrar intenției sale, o recunoaștere a plagiatului, achiesând, desigur fără să vrea, la concluziile incriminatorie ale profesorului Toader Nicoară, după care "O asemenea procedură, gen colaj sau compilație, ... nu este nicidecum de admis la un cadru didactic ..., care dimpotrivă, ar trebui să fie un exemplu de acribie științifică și etică universitară".

Tot adevărat este și că, potrivit art. 33, alin. (1), lit. b din Legea Nr. 8/1996 sunt permise, fără consimțământul autorului, "utilizarea de scurte citate dintr-o operă, în scop de analiză, comentariu sau critică ori cu titlu de exemplificare, în măsura în care folosirea lor justifică întinderea citatului", dar în situația analizată, pe de o parte, preluarea *ad litteram* a unui corpus care însumează patru pagini, nu poate fi considerată ca "scurte citate" și, pe de altă parte, preluarea fragmentelor din cartea lui Nicolae Isar se face ca atare și nicidecum "în scop de analiză, comentariu sau critică ori cu titlu de exemplificare". Mai este de precizat că primul alineat al aceluiași art. 33 din Legea nr. 8/1996 prevede că utilizarea scurtelor citate trebuie să fie conformă bunelor uzanțe și să nu contravină exploatarea normală a operei. Or, în această privință experții sunt unanimi în a aprecia că s-au încălcat bunele uzanțe.

În ceea ce privește afirmația că acuzația de plagiat ar fi nejustificată, nefiind întrunite condițiile art. 4, alin. (1), lit. d din Legea 206/2004, întrucât textele utilizate ar avea trimiteri la sursele originale, Comisia reține că:

Potrivit art. 4, alin. (1), lit. d din Legea 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, plagiatul constă, între altele, din expunerea într-o operă scrisă a unor texte ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale. În speță, domnul Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban în cuprinsul celor patru pagini reproduse aproape *ad litteram* citează, este adevărat, sursa originală, prin note de subsol de șase ori, adică, după cum observă Lucian Nastasă-Kovacs, în mod sporadic, la finalul unora dintre paragrafe, deși toate paragrafele sunt preluate în cartea lui Nicolae Isar. Această manieră de citare, fără folosirea ghilimelelor, căci dacă le-ar fi întrebuințat s-ar fi văzut că în cele patru pagini autorul nu are absolut nicio contribuție originală, este de natură să creeze confuzie în rândul cititorilor aflați în imposibilitatea de a stabili corect în ce proporție paternitatea operei revine autorului.

În concluzie, se confirmă acuzația conform căreia paginile 33-36 din cartea lui Ionuț-Virgil Șerban, *Ideea de revoluție la români*, sunt plagate din cartea lui Nicolae Isar, *Istoria modernă a românilor. Partea I: 1774-1848*.

2. În al doilea capăt de acuzare, se susține că în aceeași carte a domnului Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban, *Ideea de revoluție la români*, paginile 202-210 sunt plagate din volumul coordonat de domnul Alexandru Oșca, 1989 – *An decisiv în istoria Europei*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2008, pp. 11-13 și 16-25.

Plagiatul a fost confirmat în mod expres de experții independenți:

- Prof. univ. dr. Alexandru-Florin Platon: "Plagiate sînt și ample fragmente de la paginile 202-210 ..., din cartea coordonată de Alexandru Oșca ... (pp. 11-13 și 16-25)"; "...pasajele preluate *mot-à-mot* ... nu au ghilimele ... volumul din care se face citarea nu apare nici în note".

- Cercet. Șt. I Lucian Nastasă-Kovács: "Grosolană îmi pare acțiunea de plagiat din același volum ... cu fraze preluate în proporție covârșitoare din "Studiul introductiv", semnat de dr. Alexandru Oșca, al volumului 1989 – *An decisiv în istoria Europei*, pp. 11-29. Plagiatul este mai mult decât evident... Dl Ionuț Virgil Șerban dă măsura faptului că el conștientizează acțiunea de plagiat, eliminând cea mai mare parte a ghilimelelor folosite de Alexandru Oșca pentru a marca figurile de stil sau citările, inducând astfel impresia parafrazării unor texte, când, de fapt, ele sunt preluate cu totul. În concluzie, textul este în cea mai mare parte copiat, cosmetizările lui Ionuț Virgil Șerban fiind ne semnificative (adăugiri sau eliminări de cuvinte din loc în loc, fără a schimba câtuși de puțin sensul sau forma generală a frazei). Devine totodată amuzant faptul că Ionuț Șerban a preluat inclusiv formulări pleonastice ("aproape cvasitotalitatea abordărilor") și greșeli de ortografie ("l-a rîndul său")".

- Prof. univ. dr. Toader Nicoară: "Declarația notarială prin care un autor admite să fie plagiat este derutantă. Dar, oricum, această declarație nu-i este de nici un folos acuzatului. O asemenea declarație nu-l absolvă de lipsa de onestitate științifică, fapt ce ține de o chestiune academică".

În apărare, domnul Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban a susținut că textul incriminat a fost realizat împreună cu domnul Alexandru Oșca în ianuarie-februarie 2008 cu ocazia completării formularului pentru finanțarea proiectului de cercetare "1989 – *An decisiv în istoria Europei*". În acest sens, a depus la dosar o copie a cererii de finanțare, din care rezultă că respectivul text se regăsește în Cap. 8, pct. 1 din proiect referitor la importanța și relevanța conținutului proiectului și că adresa de e-mail indicată în proiect aparține lui Ionuț Șerban. A mai depus la dosar o declarație a domnului Alexandru Oșca din 2010 și o altă declarație notarială din 22 aprilie 2016. În declarația din 2010, domnul Alexandru Oșca arată că, în calitate sa de coordonator al lucrării "1989 – *An decisiv în istoria Europei*" declară pe proprie răspundere că este de acord ca domnul Ionuț Șerban să folosească părți din lucrarea menționată în lucrarea *Ideea de revoluție la români*, al cărei redactor este, și că își asumă forma tehnoredactată a cărții lui Șerban. A mai precizat și faptul că paragrafele respective au fost inițial redactate și cu contribuția domnului Ionuț Șerban în momentul când s-a depus proiectul "1989 – *An decisiv în istoria Europei*". În declarația autenticată de un notar public la 22 aprilie 2016, domnul Alexandru Oșca a susținut că în calitate sa de redactor al cărții lui Ionuț Șerban, *Ideea de revoluție la români*, își asumă forma tehnoredactată a lucrării, inclusiv eventualele erori de tehnoredactare constând din omisiunea folosirii anumitor tipuri de citare, precum ghilimele, literele cursive etc..

Pe baza acestor înscrisuri, invocând și prevederile art. 12 din Legea Nr. 8/1996, domnul Ionuț-Virgil Șerban a susținut că nu se poate face vinovat de plagiat întrucât, pe de o parte, domnul Alexandru Oșca prevalându-se de dreptul de autor al unei opere, a consimțit ca pasaje din acea operă, redactate și

cu contribuția lui Ionuț Șerban, să fie folosite în cartea sa *Ideea de revoluție la români*, și, pe de altă parte, în calitate de redactor al cărții *Ideea de revoluție la români* și-a asumat integral răspunderea pentru "eventuale erori de tehnoredactare", introducerea textelor fără utilizarea mijloacelor de citare fiind făcută de redactorul de carte, respectiv domnul Alexandru Oșca.

Din analiza probelor invocate în apărare, Comisia constată că, astfel cum recunosc domnii Ionuț-Virgil Șerban și Alexandru Oșca, textul incriminat ar fi fost realizat în coautorat, dar asumat în calitate de unic autor, mai întâi de domnul Alexandru Oșca în Studiul introductiv la volumul *1989 – An decisiv în istoria Europei* și apoi de către domnul Ionuț-Virgil Șerban în cartea sa *Ideea de revoluție la români*. Așa stând lucrurile, procedul, pentru ambii autori, este oricum contrar eticii universitare.

În ceea ce privește invocarea dispozițiilor art. 12 din Legea Nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, Comisia constată că este inaplicabil în cauză deoarece se referă la dreptul "patrimonial" exclusiv pe care îl are autorul de a decide în ce mod va fi utilizată opera sa, inclusiv de a consimți la utilizarea operei de către alții. Or, în cauză nu este vorba de drepturi patrimoniale, ci de drepturi morale, astfel cum sunt definite de art. 10, lit. b (dreptul de a pretinde recunoașterea calității de autor al operei), care, potrivit art. 11, alin. (1) din aceeași lege nu pot face obiectul vreunei renunțări sau înstrăinări. Drept urmare, preluarea aproape integrală a nouă pagini din Studiul introductiv al domnului Alexandru Oșca, fără a menționa în vreun fel numele autorului, chiar dacă acesta a acceptat, constituie o încălcare a normelor privind buna conduită în cercetarea științifică și contravine din nou eticii universitare, integritatea academică fiind afectată inclusiv în cazul în care nu au fost lezate anumite drepturi patrimoniale de autor.

Pe de altă parte, faptul că domnul Alexandru Oșca în calitate de redactor de carte își asumă integral răspunderea pentru "eventuale erori de tehnoredactare" nu-l exonerează de răspundere pe domnul Ionuț-Virgil Șerban, autorul cărții și principal responsabil pentru tot ceea ce privește conținutul operei sale. Mai degrabă, este vorba de o culpă comună. Este de observat însă, că omisiunea întrebuintării ghilimelelor, a literelor cursive și, mai ales, a trimiterilor la sursele originale nu poate fi catalogată ca simple erori de tehnoredactare. În această privință, grav este că, spre deosebire de textul din lucrarea domnului Alexandru Oșca în care există 30 de trimiteri la note de subsol, în textul din cartea domnului Ionuț-Virgil Șerban, practic același text, sunt numai două note de subsol. Așadar, plagiatul nu este numai din Alexandru Oșca, ci și din diverși alți autori citați de Oșca, dar necitați de Șerban. Este aici, evident, o fraudă la dreptul de proprietate intelectuală.

3. În al treilea capăt de acuzare, se afirmă că articolul *Diplomația românească și sfârșitul crizei politice din Italia din ultimul deceniu al secolului al XIX-lea*, publicat în *Analele Universității din Craiova, Seria Istorie, Nr. 1/2011* este o copie a unui document din Arhiva Ministerului Afacerilor de Externe, fond Arhiva Istorică, vol. 264, dosar nr. 21Roma/1893, f. 95-100.

Cu privire la această acuzație, în rapoartele experților independenți se arată:

- Prof. univ. dr. Alexandru-Florin Platon: "Comentariul este ... o *reproducere literală* a documentului ... cu câteva adăugiri minore. Procedul ... este de două ori fraudulos: mai întâi, deoarece copiază fără să citeze documentul original și... pentru că ascunde acest (auto)plagiat sub forma unei narațiuni..."

- Cercet. Șt. I Lucian Nastasă-Kovács: "Articolul *Diplomația românească și sfârșitul crizei politice din Italia din ultimul deceniu al secolului al XIX-lea* mă pune de-a dreptul pe gânduri în ceea ce privește profesionalismul istoriografic al autorului. Textul invocat este format dintr-o parte introductivă, asumată direct de autor, și un document de arhivă anexat. Problema este că partea introductivă este alcătuită, în cea mai mare parte (peste 80%) din fragmente preluate, fără ghilimele, din chiar textul anexat. Copiind dintr-o scrisoare din 1893, Ionuț Virgil Șerban ajunge să spună: "Domnul de Bruck cu care am discutat asupra acestui incident mi-a spus...", ceea ce devine chiar ridicol".

- Dr. hab. Marius Rotar: "În acest caz, acuzațiile trebuie nuanțate, întrucât documentul a fost inserat la final, nefiind vorba despre o preluare din opera altui autor. Ni se pare evident faptul că domnul Ionuț Șerban trebuia să întrebuițeze ghilimelele sau să sintetizeze documentul prezent în anexă, cu o notă de subsol aferentă".

- Prof. univ. dr. Toader Nicoară: "În ceea ce privește situația din anexa II, semnalăm faptul că ea evidențiază o lipsă de știință privind realizarea unei cercetări și prelucrarea istorică a unui document de arhivă. Deși a descoperit personal documentul, autorul, fie din neștiință, fie din indolență intelectuală, nu a catadicsit să-l prelucreze științific, să extragă din el informația istorică, într-un limbaj științific adecvat, ci a preferat să prezinte în bloc textul acestui document. Din nou, metoda este deficitară și total neștiințifică".

Domnul Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban consideră că acuzațiile de plagiat sunt nejustificate întrucât în articol au fost precizate toate datele de identificare ale documentului, respectiv arhiva, dosarul, filele, documentul fiind prezentat integral în anexă, tradus din limba franceză. De asemenea, afirmă că, fiind un document inedit, acesta poate fi utilizat în întregime sau parțial de către persoana care l-a obținut.

Comisia își însușește parțial punctul de vedere al domnului Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban, în sensul că fapta imputată nu poate fi calificată ca plagiat sau eventual ca autoplagiat, chiar dacă autorul a preluat fără să întrebuițeze ghilimele peste 80% din documentul de arhivă, din moment ce documentul a fost inserat la finalul articolului. Dar, Comisia urmează să rețină că, așa cum au observat experții independenți, preluarea literală a conținutului documentului de arhivă într-o manieră care atinge ridicolul, fără o prelucrare științifică sau măcar o tentativă de sintetizare a documentului într-o expunere ce se pretindea a fi un comentariu, evidențiază prin superficialitate și lipsă de scrupulozitate academică grave carențe sub aspectul profesionalismului autorului și, în acest fel, o abatere de la principiile și valorile conduitei etice universitare astfel cum sunt definite de Codul de Etică și Deontologie Profesională Universitară al Universității din Craiova în Cap. II, pct. 4. Potrivit textului sus citat, "Lipsa de profesionalism, amatorismul, diletantismul, plafonarea, dezinteresul și impostura scad prestigiul profesiei universitare".

4. În al patrulea capăt de acuzare se susține că în articolul *Proclamarea Regatului României în viziunea diplomației italiene și europene*, publicat în *Analele Universității din Craiova, Seria Istorie*, Nr. 1/2010, p. 144-145, sunt plagiate din cartea lui Radu Mihai Crișan, *Spre Eminescu. Răspuns românesc la amenințările prezentului și la provocările viitorului*, ediția a IV-a, Editura TIBO, București, 2008, pp. 313-314.

Acuzația de plagiat este confirmată și de experții independenți:

- Prof. univ. dr. Alexandru-Florin Platon: "Dl. Ionuț Șerban recurge la plagiat și în studiul *Proclamarea Regatului României în viziunea diplomației italiene și europene*: un fragment al acestui text reproduce, fără ghilimele, un paragraf din cartea lui Radu Mihai Crișan".

- Prof. univ. dr. Ioan Bolovan: "Socotim că nu mai este necesar să reluăm punctual exemplele pe care reclamantii le-au depus, ele fiind suficient de elocvente... domnul Conf. univ. dr. Șerban Ionuț Virgil este un plagiator".

- Dr. hab. Marius Rotar: "Anexa următoare (4) însumează o preluare fără citare a dl. Ionuț Șerban din Radu Mihai Crișan. Erau, din nou, necesare ghilimele de rigoare, plus notă de subsol".

În apărare, domnul Ionuț-Virgil Șerban invocă prevederile art. 33, alin. (1), lit. b și art. 9 din Legea Nr. 8/1996.

Comisia constată că textele invocate nu-și au aplicabilitatea în acest caz deoarece nu este vorba nici de utilizarea unor scurte citate în scop de analiză, comentariu, critică, exemplificare (art. 33, alin.(1), lit. b), nici doar de idei (art. 9, lit. a). În realitate, sunt 23 de rânduri plagiate din Radu Mihai Crișan fără ca numele acestuia să fie menționat sub vreo formă în text sau într-o notă de subsol.

5. Domnul Ionuț-Virgil Șerban este acuzat de un autoplagiat în cazul articolului *România și Italia în relațiile internaționale. Aderarea Italiei la Tratatul din 30 octombrie 1883 în lumina documentelor diplomatice*, publicat în *Analele Universității din Craiova, seria Istorie*, Nr. 1/2012, care ar fi copiat în mare parte dintr-un alt articol al său, respectiv *România și Italia între anii 1879 și 1887*, publicat în *Analele Universității din Craiova, seria Istorie*, Nr. 2/2009.

Comiterea autoplagiatului este confirmată și de experții independenți:

- Prof. univ. dr. Alexandru-Florin Platon: "Domnul Șerban nu doar plagiază ci se și autoplagiază, inserând în studiul *România și Italia în relațiile internaționale. Aderarea Italia la Tratatul din 30 octombrie 1883 în lumina documentelor diplomatice...* un amplu fragment dintr-un studiu publicat tot de el, în aceeași revistă ... dar fără să semnaleze acest lucru".

- Dr. hab. Marius Rotar: "Anexa 5 pare să cuprindă un autoplagiat, unde din nou este sub semnul întrebării dacă autorul a omis voit sau pur și simplu a fost vorba despre o neglijență (în discuție fiind propriul text). În opinia mea, dacă cel de al doilea articol din anexă ar fi fost publicat într-o limbă de circulație internațională sau o altă revistă decât cea în care a apărut, pentru o mai largă diseminare a cercetării, situația ar fi fost scuzabilă".

- Prof. univ. dr. Toader Nicoară: "...aici avem, din nou, o situație care evidențiază grave curențe de etică profesională a autorului. După părerea noastră, o minimă decență științifică l-ar fi obligat pe autor să se autociteze, adică să facă, cu privire la textul incriminat, o trimitere la propriul său articol pentru a semnala cititorilor articolului că a mai abordat chestiunea într-un alt articol publicat anterior".

Domnul Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban susține că nu este justificată acuzația de autoplăgiat, nefiind întrunite condițiile art. 4, alin. (1), lit. e din Legea 206/2004, întrucât textele utilizate au trimiteri către sursele originale. Mai susține că în articolul din 2012 a preluat doar câteva idei dintr-un articol publicat în 2009, cu scopul de a le dezvolta.

Comisia constată că în acest caz autoplăgiatul este evident, fiind întrunite elementele constitutive ale art. 4, alin. (1), lit. e din Legea 206/2004 în care autoplăgiatul este definit, printre altele, ca fiind o expunere într-o operă scrisă a unor texte ale aceluiași autor, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale. Or, domnul Ionuț-Virgil Șerban deși a preluat în articolul publicat în anul 2012 mai mult de jumătate din conținutul articolului publicat tot de el în anul 2009, nu a făcut nicio mențiune despre articolul anterior. Alegația că în ambele articole a făcut trimitere la sursele originale i-ar fi fost de folos dacă ar fi fost acuzat de plăgiat, ceea ce nu a fost cazul în speță. Trebuie precizat astfel că în accepțiunea art. 4, alin. (1), lit. e din Legea 206/2004 care definește autoplăgiatul, sursele originale nu se referă precum în cazul art. 4, alin. (1), lit. d la indicarea altor autori, ci la indicarea operelor care aparțin aceluiași autor. Din acest punct de vedere, Ionuț-Virgil Șerban este în culpă. De asemenea, nu poate fi acceptată nici afirmația conform căreia ar fi preluat doar câteva idei, întrucât, în realitate, așa cum s-a arătat mai sus, textul preluat reprezintă mai mult de jumătate din articolul său anterior. În concluzie, domnul Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban a încălcat prin această modalitate de publicare repetată a aceluiași text fără motive întemeiate (precum cele sugerate de expertul independent Marius Rotar) normele de integritate academică deoarece a creat o falsă impresie de prolificitate intelectuală prin sporirea numărului de lucrări publicate și, implicit, a punctajului raportat la standardele CNATDCU, cu scopul de a i se facilita dobândirea de avantaje pe linie universitară, precum promovarea într-un post didactic superior, obținerea unor titluri academice etc..

6. În al șaselea capăt de acuzare, autorii sesizării susțin că textul din cartea lui Ionuț-Virgil Șerban, *Ideea de revoluție la români* conține elemente de plăgiat în aproximativ 77 de pagini, în care, chiar dacă există note de subsol, citarea nu a fost făcută corect, în sensul că nu au fost folosite peste tot ghilimelele acolo unde textul a fost preluat cuvânt cu cuvânt.

Plăgiatul este confirmat în raportul de expertiză al domnului Cercet. Șt. I Lucian-Nastasă Kovács: "În afară de paginile din *Ideea de revoluție...* pe alte aproape 80 există pasaje, de mai mici dimensiuni... în cazul cărora se poate vorbi de plăgiat, întrucât reproduc fără ghilimele (chiar dacă cu notă de subsol) texte ale altor autori. Pe lângă acestea, alte două aspecte pot contribui... la conturarea unui profil al autorului:
a) Existența în carte a multor pagini (48-51, 54-57, 167-170) care, deși cuprind numeroase informații

factuale, nu au nici o notă de subsol. b) Existența mai multor note fictive, adică note de subsol fără nici o legătură cu informația care le e atribuită”.

În apărare, domnul Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban a susținut că faptele imputate sunt erori de tehnoredactare, neputând fi încadrate în acuzația de plagiat, deoarece există trimiteri către textele originale.

Comisia consideră că, așa cum a arătat și la primul capăt de acuzare, maniera de citare fără folosirea ghilimelelor, chiar dacă se indică la finalul pasajelor sursa originală, este incorectă, fiind de natură să creeze confuzie în rândul cititorilor, care nu pot stabili cu exactitate cât reprezintă contribuția originală a autorului.

În concluziile finale ale rapoartelor întocmite de experții independenți, Comisia constată că din cei cinci experți, patru au considerat că faptele comise de domnul Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban contravin în mod flagrant eticii universitare și bune conduite în cercetare:

Prof. univ. dr. Alexandru-Florin Platon: ”Domnul Ionuț Virgil Șerban se face vinovat de plagiate și autoplugiate masive și constante, ceea ce contravine flagrant celor mai elementare norme etice specifice mediului academic”.

Prof. univ. dr. Ioan Bolovan: ”Având și aceste dovezi furnizate în anexe, verdictul nostru este unul ferm, acela că domnul Conf. univ. dr. Șerban Ionuț-Virgil este un plagiator”.

Cercet. Șt. I dr. Lucian Nastasă-Kovács: ”Documentele trimise nouă spre cercetare ... indică în mod evident practica plagiatului..., realizarea prin *copy and paste* a propriilor lucrări. Amuzant, deși trist, este faptul că sunt preluate inclusiv profundele greșeli gramaticale, defectuoasele construcții stilistice etc.”.

Prof. univ. dr. Toader Nicoară: ”După analiza, cu toată bunăvoința, a documentelor din dosarul de suspiciune de plagiat a d-lui Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban constat că procedurile pe care le-a folosit în cercetarea științifică contrazic cea mai elementară etică academică și confirmă suspiciunea de plagiat.”

Într-o opinie singulară, aparținând domnului Dr. hab. Marius Rotar se concluzionează că lucrările domnului Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban conțin o serie de neglijențe ”care puteau fi lesne evitate prin întrebuițarea corectă a sistemului de referințe cuprinzând ghilimele... parafrazări cu menționarea autorului, însoțită de o notă de subsol aferentă precum și a unor surse istorice întrebuițate”, situația fiind cu atât mai regretabilă cu cât lucrările sale ”fiind destul de numeroase și consistente din punct de vedere științific”, au fost remarcate de comunitatea științifică ”prin diverse citări de care... s-au bucurat de-a lungul vremii... Prin urmare, considerăm că nu poate fi aruncată o adevărată anateme asupra întregii activități”. În final, Comisia de Etică este rugată ”să dea dovadă de prudență în luarea unei decizii privind acest regretabil caz” și-i sugerează să solicite autorului ”evitarea unor astfel de situații care aduc un deficit de imagine evident prestigioasei dvs. instituții”.

După examinarea tuturor actelor aflate la dosar, Comisia a stabilit că domnul Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban se face vinovat de comiterea a cinci abateri de la normele referitoare la onestitatea

academică, prin săvârșirea a patru plagiate și a unui autoplăgiat, și o abatere de la normele Codului de Etică și Deontologie Profesională Universitară prin încălcarea principiului profesionalismului.

Pentru aceste abateri, în conformitate cu prevederile art. 318 din Legea 1/2011, art. 11¹, din Legea 206/2004 și art. 30 din Regulamentul de Organizare și Funcționare a Comisiei de Etică a Universității din Craiova, domnului Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban urmează a i se aplica sancțiuni proporționale cu gravitatea faptelor comise. În acest scop, la individualizarea sancțiunilor, Comisia va ține seama de următoarele circumstanțe reale și personale:

- fiecare din cele patru plagiate este, în accepțiunea Codului de Etică și Deontologie Profesională Universitară al Universității din Craiova, un plagiat minor corespunzând cu "situația în care este plagiată o foarte mică parte din lucrare";

- repetarea plagiatului minor, așa cum este cazul la domnul Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban, întrunește însă elementele constitutive, în accepțiunea Codului de Etică și Deontologie Profesională Universitară al Universității din Craiova, ale unui plagiat semnificativ;

- potrivit art. 310, lit. a din Legea 1/2011, plagiarea rezultatelor sau publicațiilor altor autori constituie o abatere gravă de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară;

- împrejurarea că autorul abaterilor este cadru didactic, adică, potrivit Cap. III, pct. 9 din Codul de Etică, "se presupune că persoana este academic formată și gradul de ignoranță în privința regulilor precum și gradul de inocență sunt foarte scăzute", constituie o circumstanță agravantă;

- constituie de asemenea o circumstanță agravantă faptul că autorul abaterilor a îndeplinit și îndeplinește și în prezent funcția de Director de Departament, calitate în care, potrivit art. 213, alin. 11 și 12 din Legea Nr. 1/2011, răspunde, printre altele, de managementul cercetării și al calității și de evaluarea periodică a personalului;

Având în vedere cele de mai sus,

COMISIA

Luând în considerare că abaterile de la etica universitară și bunele practici în cercetarea științifică au fost săvârșite cu intenție, caracterul lor deliberat fiind stabilit în mod incontestabil de patru reputați specialiști din domeniul istoriei,

Că prin natura lor abaterile săvârșite constituie o încălcare gravă a obligațiilor profesionale care afectează atât autoritatea morală și

profesională a unui cadru didactic cu funcție de conducere, cât și imaginea Universității din Craiova,

Văzând prevederile art. 306, alin. (3), lit. a din Legea Nr. 1/2011, ale art. 30, lit. b și art. 107, alin. (2), lit. a și alin. (3) din Carta Universității, ale Cap. II, pct. 4 și Cap. III, pct. 9 din Codul de Etică și Deontologie Profesională Universitară și ale art. 19 din Regulamentul de Organizare și Funcționare a Comisiei de Etică a Universității din Craiova,

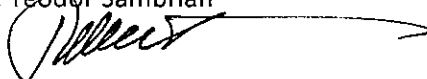
În baza art. 318, lit. c și d din Legea Nr. 1/2011, art. 30. lit. c și d din Regulamentul de Organizare și Funcționare a Comisiei de Etică a Universității din Craiova,

HOTĂRĂȘTE:

Sanționarea domnului Conf. univ. dr. Ionuț-Virgil Șerban cu destituirea din funcția de Director de Departament al Facultății de Științe Sociale și suspendarea pe o perioadă de 2 ani a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții didactice superioare, ori a unei funcții de conducere, de îndrumare și de control, ca membru în comisii de doctorat sau de licență.

Cu drept de contestație la Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării în termen de 15 zile de la comunicare.

Președinte: Prof. univ. dr. Teodor Sâmbrian

Membri: Prof. univ. dr. Adriana Burlea-Șchipoiu

Prof. univ. dr. Sorin Enache

Radu Anțohi

Gabriela Bistriceanu

Doina Bețiu

6 iulie 2016